

SPORMETRE

The Journal of Physical Education and Sport Sciences
Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi

DOI: 10.33689/spormetre.529611

Geliş Tarihi (Received): 21.02.2019

Kabul Tarihi (Accepted): 29.05.2020

Online Yayın Tarihi (published): 30.06.2020

SPOR EĞİTİMİ KURUMLARINDA GÖREV YAPAN AKADEMİK PERSONELİN UZAKTAN EĞİTİME YÖNELİK GÖRÜŞLERİ: NİTEL BİR ÇALIŞMA*

Emine ARAS¹ , Yunus Emre KARAKAYA^{2**}

¹Fırat Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, ELAZIĞ

²Fırat Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, ELAZIĞ

Öz: Bu çalışmada, nitel yöntem uygulanarak, yükseköğretim düzeyinde spor eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademik personelin uzaktan eğitime yönelik görüşleri ortaya konulmuştur. Araştırma için veriler araştırmacılar tarafından hazırlanan bir görüşme formuyla elde edilmiştir. Bu kapsamda görüşme formunda 6 yarı yapılandırılmış soruya yer verilmiştir. Elde edilen veriler içerik analizi tekniğiyle analiz edilmiştir. Elde edilen verilerin çözümlenmesinde bilgisayar destekli nitel veri analizi kullanılmıştır. Sonuç olarak, akademik personelin uzaktan eğitime yönelik görüşlerine göre spor eğitim kurumlarında gerekli donanım ve alt yapının sağlanmasının yanında, uzaktan eğitimle ilgili detaylı bir eğitim verilmesi gereği ortaya çıkmıştır. Çünkü, teknolojinin tüm hızıyla geliştiği günümüzde üniversitelerdeki spor eğitimi kurumlarının, daha esnek ve hızlı olabilmesi ve sürekli yeni beceriler kazanabilmesi için uzaktan eğitime entegre olmalı ve etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, spor eğitimi, yükseköğretim, akademik personel

OPINIONS OF ACADEMIC STAFF WHO WORK AT SPORT TRAINING INSTITUTIONS TOWARDS DISTANCE EDUCATION: A QUALITATIVE STUDY

Abstract: In this study, by applying qualitative method, It was revealed opinion of academic staff who work at sport training supplying institutions at a level of higher education towards distance education. It was obtained via a interview form prepared by Investigators given for study. Within this framework, It was allowed six semi-structured question happen in the interview form. Obtained datas were analyzed through content analysis technique. It was used computer-aided qualitative data analysis to resolve obtained datas. As a consequence, according to the opinions of academic staff towards distance education, It showed up a must that detailed training should be given about distance education beside essential equipment and background at sport training institution. This is because, in today's world where technology develops with all its speed, sports education institutions in universities should be integrated into distance education and use it effectively to become faster and more flexible while gaining new abilities constantly.

Key Words: Distance education, sport training, higher education, academic staff

*Bu makale, Doç. Dr. Yunus Emre KARAKAYA'nın danışmanlığında Emine ARAS'ın Yüksek Lisans tezinden üretilmiştir. Ayrıca, Fırat Üniversitesi BAP (BSY. 18.03) tarafından desteklenmiştir.

GİRİŞ

Günümüz dünyası, bilgi işlem ve haberleşme teknolojilerindeki büyük gelişimin insanlık tarihinde sosyal, bilimsel ve ekonomik değişimin sürecini tekrar düzenlediği ve giderek ağ topluluğunun gün yüzüne çıktığı bilgi çağı olarak adlandırılmaktadır (Webster, 2001).

İletişim ve medya araçlarının henüz bulunmadığı geçmiş yüzyıllarda bilginin geniş kitlelere yayılması uzun bir zaman alırken, günümüzde yeni bilgiler çok kısa zamanda eski bilgi konumuna gelebilmektedir. Günümüzde insanoğlu bilgi ve iletişim teknolojisindeki gelişmelere bağlı olarak medya ve teknolojiyi de yoğun olarak kullanmaktadır. Her geçen gün artan internet kullanım oranının bir sonucu olarak da bu platformlara olan bağlılık kaçınılmaz hale gelmiştir. İnternet kullanımının bu denli artmış olması beraberinde birçok farklı alanları

da etkilemiştir. Örneğin, eğitim faaliyetlerinde teknolojiden ve buna bağlı olarak, internetten daha fazla yararlanılmaya başlanmıştır (Akkoyunlu, 2002; Becker ve Ravitz, 1999; Morgan, 1993).

Son yıllarda kullanımı giderek artan ve eğitim sisteminin zamandan ve mekândan bağımsız şekilde yürütülmesinde oldukça büyük bir etkiye sahip olan internet teknolojisi, dört duvar arasından çıkıp bilgisayarlara, tabletlere hatta akıllı cep telefonlarında kullanılabilir hale gelmiştir. İlk dönemlerinde kullanım amacı bilgiye erişme, kişiler arası iletişim ve ticari işlemleri kolaylaştırmak olsa da günümüzde birçok kullanıcı için hayatın merkezi ve karşı koymanın mümkün olmadığı bir platform durumuna dönüşmüştür (Yılmaz, 2010). Sosyal medya, son yıllarda insanoğlunun iletişimini, iş birliğini, çalışmasını, etkileşimini ve üstelik öğrenme sürecini dahi baştan şekillendirmiştir. Sosyal ağ internet sayfaları, rahat ve kullanıcı dostu olması nedeniyle diğer öğretimsel sistemlere oranla daha rahat kullanılabilir. Pek çok öğrencinin kolay adımları izleyerek bir topluluğu oluşturmaları, birbirleriyle paylaşımlar gerçekleştirmeleri, dönüt ve iletişim açısından fazlasıyla kolaylık sağlamaktadır (Öztürk ve Talas, 2015).

Günümüz bilişim teknolojisinde yaşanan hızlı değişimler sonucu, internet üzerinden uzaktan eğitim programları, bankacılık işlemleri, e-devlet uygulamaları, otomasyon sistemlerinin uzaktan kontrolü, güvenlik sistemleri programı gibi farklı uygulamaların işleve geçmesi mümkün olmaktadır. Bu programların birçoğu toplumsal hayatta hızlilik, kolaylık, zaman ve insan gücünden artırım sağlamakta, inceleme ve geri bildirim almada mühim olan bilgilerin saklanabilmesi ve çalışabilmesi gibi programlarda pratik ve esnek çareler sunabilmektedir. İnternet teknolojisinden faydalandığı ve son derece mühim yararların sağlandığı alanlardan bir diğeri de uzaktan eğitimidir. Daha önceden mektupla başlayan uzaktan eğitim programları; değişen zamanla televizyon, radyo, video gibi görsel yöntemler kullanılmaya başlamıştır. Fakat bütün bu yöntemlerin en büyük eksikliği, bilginin kaynaktan alıcıya doğru tek yönlü iletilmesidir. İnternetin kullanıldığı uzaktan eğitim programlarında, internet teknolojilerinin ortaya koyduğu imkânlar ve avantajlarla bilgi karşılıklı olarak paylaşılabilen ve tartışılabilir (Mutlu ve ark., 2000). Alkan'a (1987) göre uzaktan eğitim, "*geleneksel öğrenme-öğretme metotlarındaki engeller sebebiyle sınıf içi faaliyetlerin yürütme fırsatı bulunmadığı zamanlarda, eğitim çalışmalarını uygulayanlar ve planlayanlarla öğrenenler arasında etkileşimin hazır edilmiş öğretim üniteleri ve çeşitli ortamlar aracılığıyla belirli bir merkezden sağlandığı bir eğitim-öğretim metodudur*". Uşun (2006) ise uzaktan eğitimi, "*öğreten ve öğrenci birbirlerinden uzakta olmalarına rağmen, bir araçla iletişim kurmaya çalıştıkları bir eğitim yapısıdır.*" şeklinde ifade etmiştir. Uzaktan eğitim, öğreten ve öğrenen aynı mekan da bulunmasını gerektirmeden eğitim-öğretim faaliyetlerinin yürütülmesine imkan sağlamaktadır. Öğrencilerin alacakları eğitimle ilgili birçok ihtiyacına cevap verilebilmektedir. Dünya ekseninde de uzaktan eğitim incelendiğinde spor bilimleri alanında uzaktan eğitimin verildiği görülmekte olup Türkiye'deki spor eğitimi kurumlarında da bu konu kaçınılmaz görünmektedir. Günümüzde spor bilimleri alanında temel derslerin uzaktan eğitimle verildiği (Türkçe, İngilizce vb.) diğer teorik derslerde de verilebileceği kaçınılmazdır. Ayrıca, bazı üniversitelerin uzaktan eğitimle sertifika programlarının düzenlendiği de görülmektedir. Bu kapsamda araştırmanın yapılmasında ki temel amaç, Fırat Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesinde görev yapan akademik personel görüşleriyle uzaktan eğitimi değerlendirmek ve bu kapsamda öneriler sunmaktır. Yapılan bu araştırmayla, uzaktan eğitim alanında durum tespiti yapmak ve spor eğitimi alanında uzaktan eğitimle ilgili planlamalara katkı sağlamak amaçlanmıştır. Ayrıca, "*Türkiye'de spor eğitiminde uzaktan eğitim önemli mi?*", "*Türkiye'de spor eğitimi alanında yaşanan problemler nelerdir?*" gibi sorulara cevap aranmaya da çalışılmıştır. Araştırmanın önümüzdeki süreçte uzaktan eğitim ortamlarının daha fazla faydalı

bir şekilde tasarlanıp ve gerekenlerin yapılmasında katkı sunacağı düşünülmektedir. Yine literatür de yükseköğretim alanında uzaktan spor eğitimiyle ilgili çalışmalara fazla ulaşılamaması ve yükseköğretim düzeyinde sporcu eğitiminde uzaktan eğitimin öneminin artması bu araştırmayı önemli kılmıştır.

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma, nitel yöntemde kullanılan fenomenolojik (phenomenology) desenli bir çalışma olup, görüşme tekniği kullanılmıştır. Fenomenolojik deseni (olgu bilim) Yıldırım ve Şimşek (2006), farkında olunan fakat derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olmadığımız vakalara odaklanma olarak açıklamaktadır.

Araştırma Grubu

Araştırma grubunu Fırat Üniversitesi'nde Spor Bilimleri Fakültesi'nde görev yapan akademik personel (20 kişi) oluşturmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Akademik personelle ilgili araştırmacılar tarafından geliştirilen “Görüşme Formu” kullanılmıştır. Bu görüşme formu, 6 sorudan oluşmaktadır. Bu soruların oluşturulması aşamasında, ulusal ve uluslararası düzeyde yapılmış araştırmalardan yararlanılmıştır. Elde edilen sorularda, alanında uzman akademik personellerin (Eğitim Fakültelerinde görev yapan ölçme ve değerlendirme uzmanları) görüşleri de dikkate alınarak son haline getirilmiştir.

Araştırma grubundan veri elde etmek amacıyla araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı-yapılandırılmış sorular aşağıdaki gibidir:

- *Uzaktan eğitim konusunda ne tür bilgiye sahipsiniz?*
- *Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleriniz nelerdir?*
- *Derslerinizi uzaktan eğitim ile ilgili yürütmeye yönelik görüşleriniz nelerdir?*
- *Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin size ve öğrencilere ne gibi faydalarının olacağını düşünüyorsunuz?*
- *Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye avantajları sizce nelerdir?*
- *Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye dezavantajları sizce nelerdir?*

Verilerin Analizi

Araştırma grubuyla yüz yüze görüşmeler, 10 ile 15 dakika arası yapılmıştır. Elde edilen verileri analiz etmek amacıyla ses kaydının yanında birebir not almada tercih edilmiştir. Gerekli veriler elde edildikten sonra, verilerin çözümlenmesi nitel içerik analiz süreçleriyle yapılmıştır.

Araştırma grubu, 19 erkek ve 1 kadın akademik personelden oluşmaktadır. Meslekteki unvanlarına göre 3 profesör, 10 doçent, 5 doktor öğretim üyesi ve 2 araştırma görevlisinden oluşmaktadır. Mesleki hizmetlerine göre 5 akademik personel 0-5 yıl arasında, 4 akademik personel 6-10 yıl arasında, 2 akademik personel 11-15 yıl arasında, 6 akademik personel 16-20 yıl arasında ve 5 akademik personelde 21 yıl ve üzeri hizmetten oluşmaktadır. Görüşme verileri çözümlenirken araştırma grubunun görüşleri de ifade ettikleri biçimde alınmıştır.

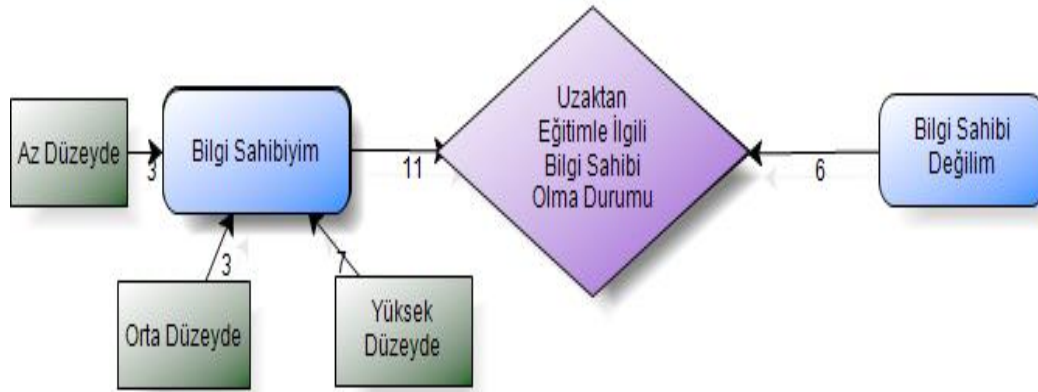
Araştırma grubunun görüşleri, akademik personelleri temsilen Akademik Personel 1 Erkek (ÖE1E), Akademik Personel 1 Kadın (ÖE1K) olarak kodlaması yapılmış ve bilgisayar ortamına

aktarılmıştır. Görüşmeler yapıldıktan sonra araştırma grubunun sorulara verdikleri cevapların içerik analizleri yapılmıştır. Sonuçların güvenilirlik hesaplamasında Miles ve Huberman (1994) tarafından geliştirilen güvenilirlik formülü kullanılmıştır (Güvenirlik = Görüş Birliği / (Görüş Birliği + Görüş Ayrılığı)). Bu hesaplama sonucunda araştırmanın güvenilirliği % 87 olarak hesaplanmıştır. Miles ve Huberman (1994), güvenilirlik hesaplarının %70'in üzerinde çıkması durumunda, araştırma sonuçlarının güvenilir olduğunu belirtmektedir. Dolayısıyla, elde edilen sonucun araştırma için güvenilir olduğu sonucuna varılmıştır. Ayrıca, Yıldırım ve Şimşek'da (2006) içerik analizini, verilerin kodlanması, temaların bulunması, kodların ve temaların düzenlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması biçiminde ifade etmiştir. Verilerin analizi ve ortaya çıkan durumun modellenmesi ise QSR NVIVO-10 programı kullanılarak yapılmıştır (Şekil 1, 2, 3, 4, 5, 6).

BULGULAR

Araştırma amaçları doğrultusunda, spor eğitimi veren kurumlarda görev yapan akademik personelin görüşlerinde elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

1. Akademik Personellerin Uzaktan Eğitim Konusundaki Bilgi Düzeyine İlişkin Görüşleri
Akademik personele “Uzaktan eğitim konusunda ne tür bilgiye sahipsiniz?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayılarını gösteren model aşağıdaki gibidir (Şekil 1).

Şekil 1. Birinci soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayıları

Şekil 1’de görüldüğü gibi akademik personellerin bu soruya verdikleri cevaplarda farklılık belirlenmiştir. Araştırmaya katılan akademik personelden 6’sı “bilgi sahibi olmadıklarını” belirtmişlerdir. Bu soruya bilgi sahibiyim diyenlerden “az düzeyde (N=3)”, “orta düzeyde (N=3)”, “yüksek düzeyde (N=7)” bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir:

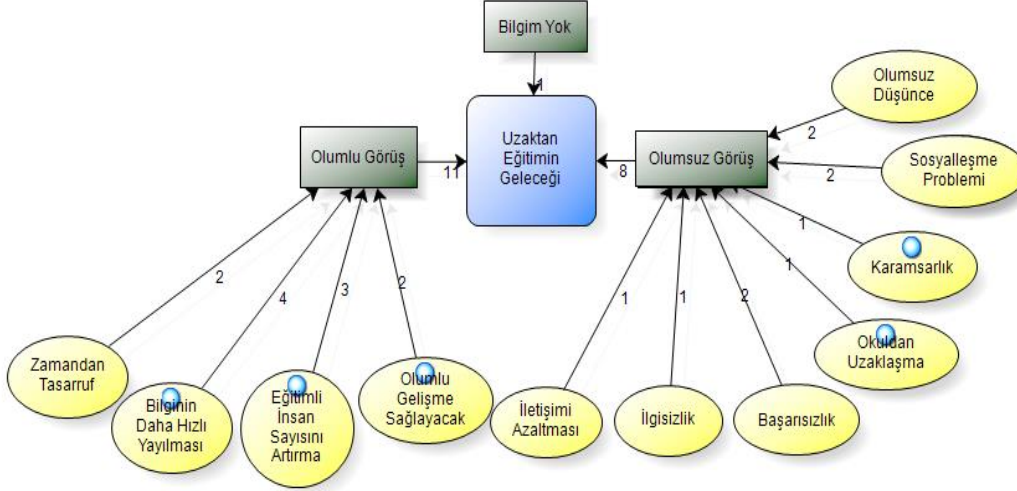
ÖE19E: Uzaktan eğitim ile her türlü bilgiye sahibim. Sistemin işleyiş metodu hakkında bilgim var.

ÖE20E: Herhangi bir bilgiye sahip değilim. Çünkü bilişim teknolojileriyle üst düzeyde bilgimin olmadığını düşünüyorum.

ÖE14E: Öğrencinin kampüse gelmeden sanal ortamda canlı olarak ya da daha sonra istediği zaman izleyebileceği eğitim olarak biliyorum.

2. Akademik Personelin Uzaktan Eğitimin Geleceğine Yönelik Düşüncelerine İlişkin Görüşleri

Akademik personele, “Uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayılarını gösteren model şu şekildedir (Şekil 2).

Şekil 2. İkinci soruya yönelik oluşturulan temaya ait alt temalar ve yükleme sayılarını gösteren model

Şekil 2’de görüldüğü gibi, akademik personelin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik düşüncelerine yönelik görüşler farklılık göstermektedir. Akademik personelin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleri olumlu yönde (N=11) olarak “zamandan tasarruf (N=2)”, “bilginin daha hızlı yayılması (N=4)”, “eğitilmiş insan sayısını artırma (N=3)” “olumlu gelişme sağlama (N=2)” şeklinde görüş bildirmişlerdir. Olumsuz görüş (N=8) olarak ise “iletişimi azaltması (N=1)”, “ilgisizlik (N=1)”, “başarısızlık (N=2)”, “okuldan uzaklaşma (N=1)”, “karamsarlık (N=1)”, “sosyalleşme problemi (N=2)” ve “olumsuz düşünce (N=2)” şeklinde cevaplar vermişlerdir. Akademik personelden 1’i ise “bilgim yok” cevabını vermiştir. Araştırmaya katılan akademik personellerin bu soruya ilişkin olarak verdikleri cevaplardan bazıları aşağıda verilmiştir:

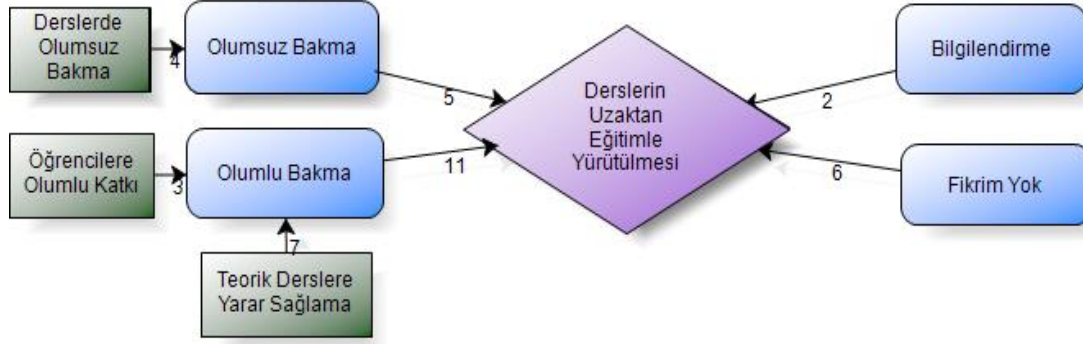
ÖE19E: Uzun vadede spor eğitimi sisteminin uzaktan eğitim ile entegre olacağını düşünüyorum.

ÖE2E: Gelişen teknolojisiyle birlikte bireylerin interneti çok etkin bir biçimde kullanması, eğitim hayatıyla ilgili gelişimini de yine bir yönde uzaktan eğitimle yapması, bireyin okulda ve yolda harcayacağı zamanı daha farklı ve yaşamında kullanacağı bilgileri öğrenmesine daha katkı sağlayacağı kanaatindeyim.

ÖE6E: İnsanların iş yoğunluğunun artması nedeniyle, tercih edilme oranının yükseleceğini düşünüyorum.

3. Akademik Personelin Derslerini Uzaktan Eğitimle İlgili Yürütmeye Yönelik Görüşleri

Akademik personellerin derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşlerini tespit etmek için “Derslerinizi uzaktan eğitimle ilgili yürütmeye yönelik görüşleriniz nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya ilişkin oluşturulan temalar ve yükleme sayılarını gösteren model Şekil 3’deki gibidir:

Şekil 3. Üçüncü soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayıları

Şekil 3’de görüldüğü gibi akademik personellerin, derslerini uzaktan eğitime yürütmeye yönelik görüşlerinde farklılık belirlenmiştir. Akademik personellerin bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde, “*olumsuz bakma* ($N=5$; *derslere olumsuz bakma*)”, “*olumlu bakma* ($N=11$; *öğrencilere olumlu katkı, teorik derslere yarar sağlama*)”, gibi ifadeler kullandıkları görülmüştür. Ayrıca akademik personellerden uzaktan eğitimde “*bilgilendirme* ($N=2$)” nin önemini vurgulamıştır. Akademik personellerden “*fikrim yok* ($N=6$)” ifadesini kullanmıştır. Akademik personellerin bazı cevapları aşağıdaki gibidir:

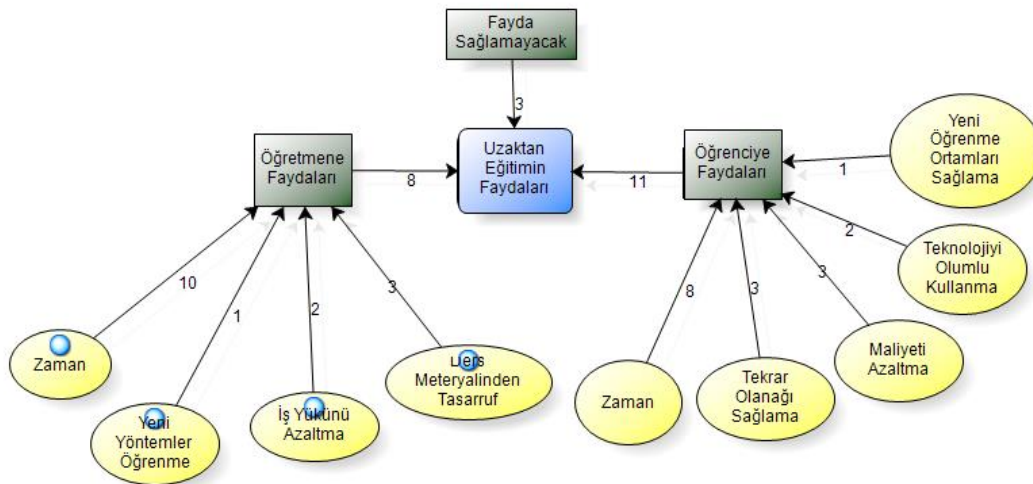
ÖE5E: Bazı dersler uzaktan eğitim için uygun olmayabilir. Uzaktan eğitime uygun olan dersler bu sisteme geçmesinin iyi olacağı düşüncesindeyim.

ÖE8E: Öğrenciye bire bir anlatılan derslerin daha etkili olduğuna inanıyorum. Bu yüzden sınıf ortamı daha etkin olacaktır.

ÖE12E: Spor bilimleri alanında milli sporcuların derse katılımları açısından teorik derslerin hepsinde başarılı olacaktır.

4. Akademik Personellerin Uzaktan Eğitimle Verilecek Derslerin Kendilerine ve Öğrencilere Ne Gibi Faydalarının Olacağına İlişkin Görüşleri

Akademik personellere, uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilere ne gibi faydaları olacağına ilişkin görüşlerini tespit etmek için “*Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin size ve öğrencilere ne gibi faydalarının olacağını düşünüyorsunuz?*” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik temalar ve yükleme sayılarını gösteren model şu şekildedir (Şekil 4):

Şekil 4. Dördüncü soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayıları

Şekil 4’de görüldüğü gibi akademik personellerin, vermiş oldukları cevaplar farklılık göstermiştir. Akademik personeller bu konu da kendilerine “zaman (N=1)”, “yeni yöntemler öğrenme (N=1)”, iş yükünü azaltma (N=2)” ve “ders meteryalinden tasarruf (N=3)” gibi faydalar sağlayacağını ifade etmişlerdir. Ayrıca öğrencilere ise “zaman (N=8)”, “tekrar olanağı sağlama (N=3)”, “maliyeti azaltma (N=3)”, “teknolojiyi olumlu kullanma (N=2)” ve “yeni öğrenme ortamları sağlama (N=1)” gibi faydalar sağlayacağını belirtmişlerdir. Akademik personellerden bazıları ise “bir fayda sağlamayacağını (N=3)” bildirmişlerdir. Akademik personellerin bu soruya ilişkin bazı cevapları aşağıdaki gibidir:

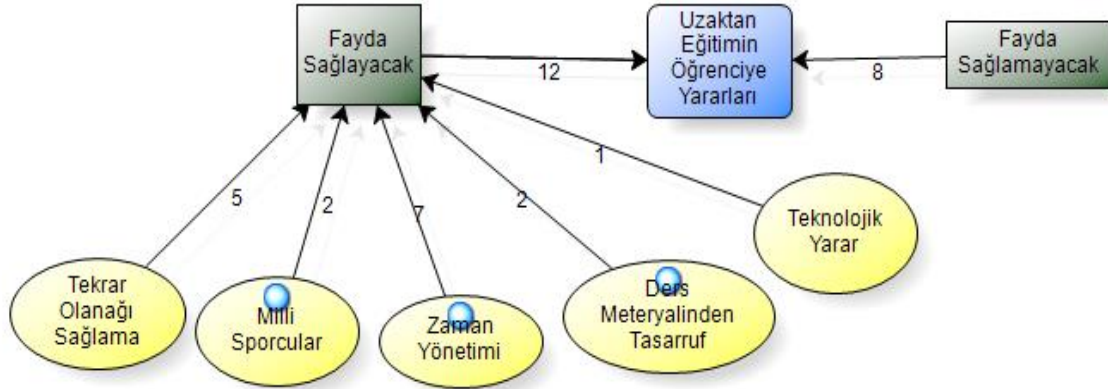
ÖE2E: Akademik personellerin öğrenciye rehberlik etme, teknoloji, yeni öğretim yaklaşımları, destek noktasında daha farklı yöntemler, uygulama noktasında kendini geliştirecekleri, öğrenciler için yeni öğretim materyalleri ve öğrenme etkinlikleri üst düzeyde fayda sağlayacaktır.

ÖE4E: Uzaktan eğitimle verilen derslerin akademik personeller üzerindeki iş yükünü azaltmak, sınıf, derslik, tesis, araç-gereç sıkıntısı çekilen bölüm ve fakültelerde ciddi anlamda faydalı olacağını düşünüyorum.

ÖE7E: Öğrencileri bireyselleştireceğinden dolayı çok faydalı olacağını düşünmüyorum.

5. Akademik Personellerin Uzaktan Eğitimle Verilecek Derslerin Spor Bilimlerinde Uygulanmasının Öğrenciye Avantajlarına İlişkin Görüşleri

Araştırma kapsamında akademik personele “Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye avantajları sizce nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik temalar ve yüklenme sayılarını gösteren model aşağıdaki gibidir (Şekil 5).

Şekil 5. Beşinci soruya yönelik oluşturulan temalar ve yüklenme sayıları

Şekil 5’de görüldüğü gibi akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye avantajlarına ilişkin vermiş oldukları cevaplar farklılık göstermektedir. Akademik personellerin bu soruya ilişkin cevaplar incelendiğinde, fayda sağlayacak durumlar arasında “tekrar olanağı sağlama (N=5)”, “milli sporculara yarar sağlama (N=2)”, “zaman (N=7)”, “ders meteryalinden tasarruf (N=2)” ve “teknolojik yararlar (N=1)” gibi durumları ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı akademik personeller ise “fayda sağlamayacak (N=8)” ifadesi kullanmıştır. Akademik personellerin bu soruya yönelik verdikleri bazı cevaplar aşağıdaki gibidir;

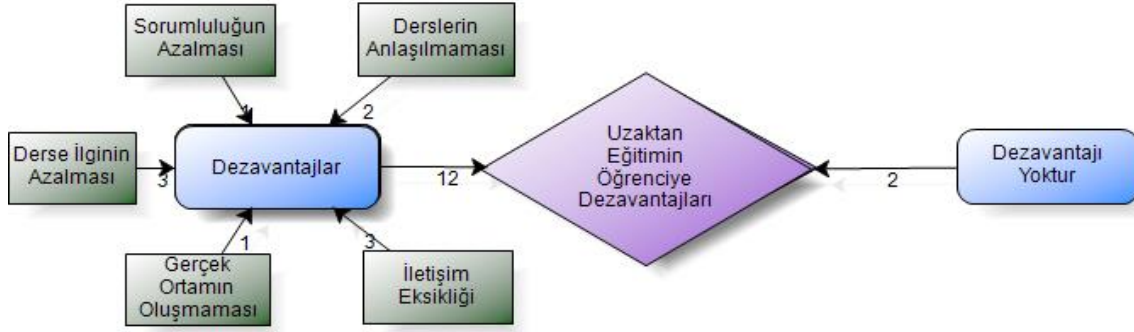
ÖE19E: Teorik dersler ve uygulamalı derslerin teorik bölümlerinin uzaktan eğitimle verilmesi öğrenci için her zaman ulaşılabilir bir bilgi kaynağı olması açısından önemlidir.

ÖE14E: Faydası olacağını düşünmüyorum. Çünkü, spor bilimlerinde her ders uzaktan eğitime uygun olmayabilir.

ÖE10E: Öğrenciler dünyadaki gelişmeleri daha iyi takip edeceklerdir. Bilgi ve kıyaslama yaparak teknoloji kullanımında kendilerini geliştireceklerdir.

6. Akademik Personellerin Uzaktan Eğitimle Verilecek Derslerin Spor Bilimlerinde Uygulanmasının Öğrenciye Dezavantajlarına İlişkin Görüşleri

Şekil 6’da görüldüğü gibi akademik personellerin, uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye dezavantajlarını tespit etmek için “Uzaktan eğitim ile verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye dezavantajları sizce nelerdir?” sorusu yöneltilmiştir. Bu soruya yönelik temalar ve yükleme sayılarını gösteren model şu şekildedir (Şekil 6).

Şekil 6. Altıncı soruya yönelik oluşturulan temalar ve yükleme sayıları

Şekil 6’da görüldüğü gibi akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye dezavantajlarına ilişkin verdikleri cevaplar farklılık göstermiştir. Akademik personellerin bu soruya verdiği cevaplar incelendiğinde, dezavantaj sağlayacak durumlar olarak “yüz yüze iletişim eksikliği (N=3)”, “gerçek ortamdan yoksunluk (N=1)”, “derse ilgide azalma (N=3)”, “sorumluluğun azalması (N=1)” ve “derslerin anlaşılmasında (N=2)” gibi cevaplar vermişlerdir. Ayrıca 2 akademik personel de “dezavantajı yoktur” cevabını vermiştir. Akademik personellerin bu soruya yönelik verdikleri cevaplardan bazıları aşağıdaki gibidir:

ÖE3E: Derslerin anlaşılması hususunda problemler yaşanabilir. Konunun tam anlaşılabilir olabilmesi için örgün eğitim daha faydalıdır.

ÖE7E: Ortak derslerin dışında bölüm derslerinde bir tür uygulama hali hazırda ilgisiz olan öğrenci profilini daha az görünür kılarak, ilgilerini arttırmak yerine daha da uzaklaşmalarına sebep olabilir. Bu da eğitim süreçleri açısından dezavantajdır.

ÖE2E: Öğrenci açısından herhangi bir dezavantajı olmadığı düşüncesindeyim.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma sonucunda elde edilen bulgulara yönelik yorumlar ve literatür bilgileri kapsamında değerlendirmeler yapılmıştır.

Akademik personellerin uzaktan eğitim konusunda bilgi sahibi oldukları (N=11) belirlenmiştir. Uzaktan eğitim konusunda bilgi sahibi olmayan (N=6) akademik personellerin olduğu da görülmüştür (Şekil 1). Akademik personeller genel olarak uzaktan eğitimin, yüz yüze eğitim olmadığından, öğrencinin istediği zaman her yerde internet üzerinden bilgiye sahip olabileceklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca bazı akademik personeller çok fazla bilgiye sahip olmadıklarını ve bazı akademik personellerinde eğitim ve öğretimde uzaktan eğitimi

desteklemedikleri görülmüştür. Bu cevaplara bakılarak akademik personellerin, uzaktan eğitim konusunda orta düzeyde bilgi sahibi oldukları söylenebilir. Bu konuyla ilgili Kaya (2006), uzaktan eğitime bakışı aynı fırsatlara sahip olunmamasına önemli oranda çözüm sunan, isteyen bireylere uzun vadede eğitim hakkı sunan, eğitimin bireysel ve toplumsal hedeflerin yerine getirilmesinde yararı olan, eğitim teknolojilerinden faydalanmaya ve daha çok bireyin kendi kendine öğrenmesine dayalı olan bir disiplin olduğunu belirtmiştir. Berk (2004) bu konuyla ilgili bilgi ve iletişim teknolojilerinin hızlı bir biçimde gelişmesiyle geleneksel olarak kabul gören ve kullanılmakta olan metotlarında değiştiğini belirtmiştir. Ayrıca, öğrenmenin birçok alanında planlı ya da plansız bir biçimde insanların uzaktan eğitime olan ilgisinin artmaya başladığı ve etkin bir biçimde kullandığını ifade etmiştir. Bazı araştırma sonuçlarına göre de günümüzde eğitim-öğretim hizmeti veren eğitimcilerin bilgi teknolojileri hakkında çok az bilgi sahibi oldukları görülmektedir (Schrum ve Berenfeld, 1997). Bu sebeple, eğitimcilerin bilgi teknolojileri alanında uzmanlaşmaları ve eğitim alanlarında kullanmaları bir zorunluluk taşımaktadır.

Akademik personellerin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik görüşleri incelendiğinde bazı akademik personelin uzaktan eğitimin geleceğine yönelik olumlu yönde (N=11), bazı akademik personelin ise olumsuz yönde (N=8) görüş belirttikleri belirlenmiştir (Şekil 2). Bu verilere göre akademik personellerin uzaktan eğitime yönelik görüşlerinde kısa sürede yaygınlaşacağı ve mevcut sistemle entegre olacağı söylenebilir. Konuyla ilgili Kılınç (2015), hayat boyu öğrenmenin vazgeçilmez olduğu yüzyılda dünyada hızlı, yoğun, toplumsal, teknolojik ve ekonomik gelişimlere paralel olarak, fiziksel ve zaman yetersizliği gibi sebeplerle eğitime devam etme fırsatı olmayan bireylere, eğitim alabileceği uygun şartları sağlamak ve öğrenimde fırsat eşitsizliğini kaldırmak ülkelerin en mühim sosyal politikaları arasında yer aldığını belirtmiştir. Bu durum da uzaktan eğitimin gelecekte çok daha yaygın hale geleceğini göstermektedir.

Akademik personellerin derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşleri incelendiğinde, genelde teorik derslerde fayda sağlayacağı (N=7) ve öğrencilere olumlu katkı sağlayacağını (N=3) belirttikleri görülmüştür. Bazı akademik personeller ise bu konuda fikirlerinin olmadıklarını (N=6) ve bilgilendirilmeleri (N=2) gerektiğini belirtmişlerdir (Şekil 3). Ayrıca, spor bilimleri alanında her dersin uzaktan eğitimle yürütülemeyeceği, uygulamalı derslerde dezavantaj sağlayacağını da belirtmişlerdir. Bu verilere göre akademik personellerin derslerini uzaktan eğitimle yürütmeye yönelik görüşlerinin olumlu olduğu ve detaylı çalışmalarla geliştirilmesi gerektiğini belirttikleri söylenebilir. Ögüt ve ark. (2004) yapmış olduğu çalışmalarında şu görüşlere yer vermişlerdir: *“Yeni nesli bu tür ortama hazırlayacak olan öğretmenler, değişen yeni görevlerini yadırgamamalıdır. Öğreticiler hizmet öncesi ve hizmet içi kurslarla beraber artık kaçınılmaz duruma gelen çağın gerekli kaldığı bilgisayar destekli öğretim ve nasıl öğretilmesi hakkında bilgi sahibi olmak zorundadır”*. Yıldız (2011) ise yaptığı çalışmasında şu görüşleri dile getirmiştir: *“Uzaktan öğrenme ortamlarında tecrübe kazanan bireyler, ilerdeki süreçte bu sistemlerden faydalanmak istemektedirler. Bu sistemlerin bütün eğitim süreçlerindeki eğitimcilere tanıtılması, uzun süreçte olabilecek teknolojik gelişmelerin öğrenme ortamlarına hızlı bir şekilde uyum sağlamasına destek olacaktır. Bilgi ve iletişim teknolojilerinde bu hızlı gelişim, ülkemizde de aynı hızda kullanılmaya başlanması için uzaktan eğitim uygulamalarıyla ilgili bir kamuoyu oluşturmak gereklidir”*.

Akademik personeller, uzaktan eğitimle verilecek derslerin akademik personele (N=8) ve öğrencilere (N=11) yarar sağlayacaklarını bildirmişlerdir. Ayrıca bazı akademik personeller ise uzaktan eğitimin fayda sağlamayacağını (N=3) belirtmişlerdir (Şekil 4). Bu verilere göre akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine birçok

alanda fayda sağlayacağı söylenebilir. Şakar (1997) konuyla ilgili şu görüşlere yer vermiştir: *“Uzaktan eğitimle örgün eğitim arasında olan en büyük iki fark, öğrenci ve öğretici arasındaki mekân ve zaman engelinin ortadan kalkmasıdır”*. Kaya & Önder (2002) ise uzak mekânların ulaşım problemlerine çözüm bulması, eğitimde fırsat eşitliği sağlanması, engellilere ve birçok nedenle eğitim alamamış veya yarıda bırakmış olan kişilere fayda sağlanması, yaşam düzenini bozmadan zamanın ekonomik kullanımını sağlanması, öğrencilerin kendi kendilerine eğitimi gerçekleştirmesine yardım etmesi, uzaktan eğitimin cazibesini ve gelişimini artırdığını belirtmişlerdir.

Akademik personellerin uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye avantajları (N=12) olarak en çok zamandan (N=7) tasarruf sağlayacağını belirtmişlerdir. Bazı akademik personellerde fayda sağlamayacağını (N=8) bildirmişlerdir (Şekil 5). Ayrıca maliyet, fırsat eşitliği, teknolojilere yatkınlık ve kullanma becerileri sağlama gibi faydaları olacağını da belirtmişlerdir. Buna göre uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının öğrenciye birçok farklı alanda fayda sağlayacağı söylenebilir. Konuyla alakalı olarak Uşun (2006) yaptığı araştırmasında konuyla ilgili şu görüşlere yer vermiştir: *“Bireysel, yaşam boyu, sürekli ve bağımsız öğrenme fırsatı sağlamaktadır. Öğrenme sorumluluğunun bireyde olması, insanların bilgiye ulaşma ve girişimcilik taraflarını ve kendi kendilerine karar verme kabiliyetlerini geliştirmektedir”*. Ural (2007) yaptığı çalışmada, öğrencilerin uzaktan eğitim sistemine ve teknolojilerine karşı olumlu tutum sahibi olmadıklarını hatta öğrencilerin, uzaktan eğitimin bireysel öğrenmeyi desteklediğini belirtmiştir. Aydın (2012)’ın yaptığı çalışmada, uzaktan eğitim uygulamasında, öğrencilerin çoğunun eğitimcilerle, içerik ve uygulanan stratejiye karşı pozitif yönde tutum içerisinde olduklarını belirtmiştir. Ojo ve Olakulihin (2006) ise üniversite öğrencilerinin uzaktan eğitime yönelik tutumlarının genel olarak pozitif yönde olduğunu ifade etmişlerdir.

Akademik personeller uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerin de uygulanmasının öğrenciye bazı dezavantajlarının olduğunu (N=12) bildirmişlerdir. Bazı akademik personeller ise dezavantajının olmayacağını (N=2) bildirmişlerdir (Şekil 6). Bu verilere göre uzaktan eğitimin farklı açılardan bazı dezavantajları da olduğu söylenebilir. Swan (2002) yapmış olduğu çalışmada şu bilgilere yer vermiştir: *“Öğrencilerin uygulama hakkında olumsuz görüşlerinin fazla olması göze çarpmaktadır. Bu olumsuz fikirler arasında, eğitimle öğrenci arasında yüz yüze iletişim eksikliğinden dolayı birtakım sorunların derse olan ilgi ve alakayı azalttığına dair düşünceler yer almaktadır”*. Ali ve arkadaşlarının (2011) araştırmalarında, uzaktan eğitimin etkisi ve başarısında, eğitimci ve öğrenci arasında iletişim durumunda ortaya çıkan etkileşimin önemli rolünün olduğunu belirtmiştir. Uzaktan eğitim programıyla gerçekleştirilen eğitim-öğretim araştırmalarında, öğretici-öğrenci arasındaki etkileşimi etkileyen birtakım faktörlerin bulunduğu ifade edilmektedir. Bu faktörlerden biri de öğrenci-öğretici arasında yüz yüze etkileşimin olmamasından kaynaklı kuşku ve öğrencilerin öğrenmeleri üzerine olan etkileriyle ifade edilmiştir (Chen ve ark., 2001; Jin, 2005). Berge (2002) ve Jin (2005) ise uzaktan eğitim ortamlarında eğitimcilerden anında geri dönüt alınmaması durumunda öğrenciler arasında birtakım problemlerin yaşanmasına neden olabileceği şeklinde görüş ifade etmişlerdir.

Genel olarak araştırmanın sonuçları incelendiğinde, akademik personelin uzaktan eğitim konusunda yarıdan fazlasının bilgi sahibi olduğu, belli bir kısmının da hiçbir bilgiye sahip olmadıkları belirlenmiştir. Bazı akademik personeller uzaktan eğitimin problemler yaratacağı ve faydalı olmayacağını belirtmişlerdir. Derslerini uzaktan eğitimle yönetmeye yönelik belirttikleri görüşlerde, bazı akademik personellerin uzaktan eğitimle yürütmek istemediği görülmüştür. Ancak çoğunluğun da teorik derslerde olabileceği ve fayda sağlayacağı tespit

edilmiştir. Uzaktan eğitimle verilecek derslerin kendilerine ve öğrencilerine sağlayacağı faydalar arasında zaman, mekan, materyal sıkıntısını gidereceğini belirtmişlerdir. Uzaktan eğitimle verilecek derslerin spor bilimlerinde uygulanmasının faydaları olarak zamandan tasarruf, teorik derslerde ve milli sporcuların eğitimlerinde aksama sağlamayacağını belirtmişlerdir. Dezavantajları olarak da etkileşim de sıkıntılar ve derslerin anlaşılması gibi problemler yaratacağını bildirmişlerdir. Sonuç olarak, spor bilimleri alanında uzaktan eğitimin faaliyetinin etkili bir şekilde yerleşmesi ve uygulanması için öncelikli olarak akademik personellere detaylı olarak eğitim verilmesi gerekmektedir. Akademik personellere verilecek eğitim öğrencilerin uzaktan eğitime olan bakış açılarını ve derse yaklaşımlarını büyük oranda etkileyeceği düşünülmektedir. Uzaktan eğitimin spor bilimleri alanında teorik derslerde zamandan ve mali açıdan büyük fayda sağlayacağı için uzaktan eğitim çok büyük önem taşımaktadır. Akademik personellerin uyum süreçlerinin tamamlanmasında, öğrencileri bilinçlendirme de ve kurumun gerekli alt yapının oluşmasında üniversite yönetimlerinin desteği önem arz etmektedir. Çünkü uzaktan eğitim spor eğitimi kurumlarının ve üniversitelerin kalitesinin artmasında ve gelişmesinde önemli bir katkıya sahip olacağı düşünülmektedir. Buna ek olarak, uzaktan eğitime yönelik spor eğitimi örgün eğitime alternatif olarak değil, destekleyici bir unsur olarak görülmelidir. Dolayısıyla, teknolojinin her geçen gün tüm hızıyla geliştiği günümüzde, üniversitedeki bilimsel faaliyetlerin kalitesinin artmasını sağlaması için spor eğitimi kurumlarının, daha esnek, daha hızlı ve sürekli yeni beceriler kazanabilmesi için uzaktan eğitimle entegre olmalı ve etkin bir şekilde kullanılmalıdır.

KAYNAKLAR

Akkoyunlu, B. (2002). Öğretmenlerin internet kullanımı ve bu konudaki öğretmen görüşleri. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 1-8.

Alkan, C. (1987). *Açık öğretim: uzaktan eğitim sistemlerinin karşılaştırılması olarak incelenmesi*. Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, No.137.

Ali, A., Ramay M., Shahzad M. (2011). Key factors for determining student satisfaction in distance learning courses: A study of Allama Iqbal Open University (AUOU) Islamabad, *Pakistan, Turkish Online Journal of Distance Education*, 12(2), 114-127.

Aydın, İ.E. (2012). Relationship between affective learning, instructor attractiveness and instructor evaluation in videoconference-based distance education courses. *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 11(4), 247-252.

Becker, H.J., Ravitz, J. (1999). The influence of computer and internet use on teachers pedagogical practices and perceptions. *Journal of Research on Computing in Education*, 31(4), 356-384.

Berge, Z. (2002). Active, interactive, and reflective e-learning. *Quarterly Review of Distance Education*, 3(2), 181-190.

Berk, A. (2004). Uzaktan eğitim yaklaşımı. *ÖYP-YUUP Uzaktan Eğitim Çalıştayı*, Mersin: Mersin Üniversitesi.

Chen, G.D., Ou, K.L., Liu, C.C., Liu, B.J. (2001). Intervention and strategy analysis for web group-learning. *Journal of Computer Assisted Learning*, 17, 58-71.

Jin, SH. (2005). Analyzing student-student and student-instructor interaction through multiple communication tools in web-based learning. *International Journal of Instructional Media*, 32(1), 59-67.

Kaya, Z., Önder, H. (2002). İnternet yoluyla öğretimde ergonomi. *Türk Online Eğitim Teknolojileri Dergisi*, 8, 1303-6521.

Kaya, Z. (2006). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Ankara: Pegem Akademi Yayınları.

- Kılınç, M. (2015). *Uzaktan eğitim uygulamalarının etkililiği üzerine bir araştırma*. İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Malatya.
- Miles, M.B., Huberman, A.M. (1994). *Qualitative data analysis: an expanded sourcebook (2nd Edition)*. Calif.: SAGE Publications.
- Morgan, C. (1993). *Psikolojiye giriş*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi, Psikoloji Bölümü Yayınları.
- Mutlu, M.E., Yılmaz, R., Öztürk, C., Özöğüt, Ö. (2000). *Dünyanın en büyük on açık üniversitesinde internete dayalı eğitim uygulamaları*. Ankara: BTIE' 2000 Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Sempozyumu.
- Ojo, D.O., Olakulihin, F.K. (2006). Attitudes and perceptions of students to open and distance learning in Nigeria. *International Review of Research in Open and Distance Learning*, 7(1), 1-10.
- Öğüt, H., Altun, A.A., Sulak, S.A., Koçer, H.E. (2004). Bilgisayar destekli, internet erişimli interaktif eğitim CD'si ile E-öğretim, *The Turkish Online Journal of Educational Technology*, 3(1), 67-74.
- Öztürk, M.F., Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Zeitschrift für die Welt der Türken/Journal of World of Turks*, 7(1), 101-120.
- Schrum, L., Berenfeld, B. (1997). *Teaching and learning in the information age: a guide to educational telecommunications*. Allyn and Bacon. MA, USA.
- Swan, K. (2002). Building learning communities in online courses: the importance of interaction. *Education, Communication & Information*, 2(1), 23-49.
- Şakar, A.N. (1997). *Anadolu üniversitesi uzaktan öğretimde bilgi sistemi-bir model önerisi*. Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi Yayınları, 554.
- Ural, O. (2007). Attidues of graduate students toward ditance education, educational technologies and independent learning, *Turkish Online Journal of Distance Education*, 8(4), 34-43.
- Uşun, S. (2006). *Uzaktan eğitim*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 1. Basım, 11-21.
- Webster, F. (2001). *Theories of the information*. 2. Basım, Routledge, 30.
- Yıldırım, A., Şimşek H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık, 6. Baskı.
- Yılmaz, B. (2010). Türkiye'nin bilgi toplumu politikasında kütüphane kurumuna yaklaşım. *Bilgi Dünyası*, 11(2), 263-289.
- Yıldız, E. (2011). *Web tabanlı senkron derslerin öğretmen adaylarının uzaktan eğitime karşı tutumları ve senkron teknolojileri kabulleri üzerine etkisi*. Yüksek Lisans Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Balıkesir.